

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Α' ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

FORUM

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
TOURIST EDUCATION AND TRAINING FORUM

Χαιρετισμός: **Άρη Σπολιωτόπουλος**

Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης

Έκδοση: Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης
Αθήνα, Ιούνιος 2008

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Α΄ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Χαιρετισμός: **Άρη Σπολιωτόπουλος**

Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης

Επιμέλεια Έκδοσης:

Δρ. Καθ. Περικλής Ν. Λύτρας

Δρ. Δημήτρης Ι. Παπαγιάννης

Έκδοση: Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης
ISBN: 978-960-6600-28-9

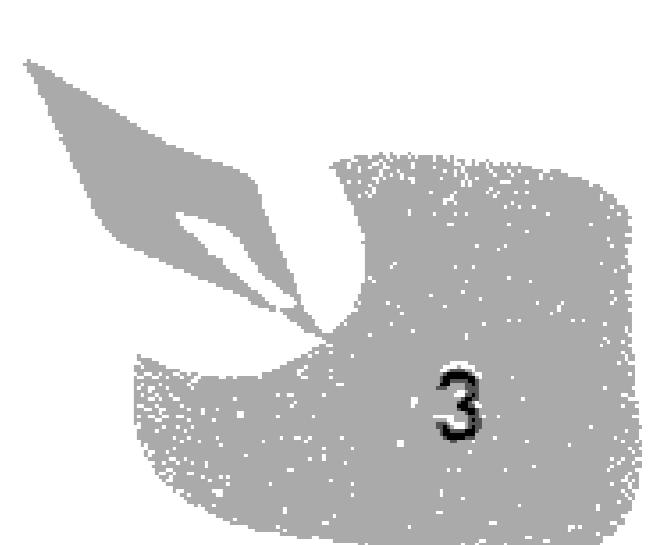

Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται με ποσοστό 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

ΑΘΗΝΑ ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, Άρη Σπηλιωτόπουλου	5
Χαιρετισμός Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Ανάπτυξης, Σπύρου Ευσταθόπουλου	6
Εισαγωγικά από την Επιστημονική Επιτροπή του Forum	7
1. Συνοπτική Παρουσίαση έργου των Ομάδων Εργασίας	10
A.1. Θεσμικό Πλαίσιο Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Αλληλεπιδραση και Προοπτικές	11
A.2. Σύνδεση Αγοράς Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος και Επαγγελματικών προφίλ – Νέες Ειδικότητες	13
A.3. Πιστοποίηση Προγραμμάτων και Περιεχομένου της Τουριστικής Εκπαίδευσης, καθώς και Δεξιοτήτων των Εκπαιδευόμενων και Επαγγελματιών του χώρου	20
A.4. Προώθηση της Ανάπτυξης Δικτύων Διεθνικών Συνεργασιών με Οργανισμούς Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης	28
2. Εκτενής Παρουσίαση έργου των Ομάδων Εργασίας	31
A.1. Θεσμικό Πλαίσιο Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Αλληλεπιδραση και Προοπτικές	34
A.2. Σύνδεση Αγοράς Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος και Επαγγελματικών προφίλ – Νέες Ειδικότητες	81
A.3. Πιστοποίηση Προγραμμάτων και Περιεχομένου της Τουριστικής Εκπαίδευσης, καθώς και Δεξιοτήτων των Εκπαιδευόμενων και Επαγγελματιών του χώρου	202
A.4. Προώθηση της Ανάπτυξης Δικτύων Διεθνικών Συνεργασιών με Οργανισμούς Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης	247

1. Συνοπτική Παρουσίαση έργου των Ομάδων Εργασίας

- A.1. Θεσμικό Πλαίσιο Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Αλληλεπίδραση Και Προοπτικές**
- A.2. Σύνδεση Αγοράς Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος και Επαγγελματικών Προφίλ – Νέες Ειδικότητες**
- A.3. Πιστοποίηση Προγραμμάτων και Περιεχομένου της Τουριστικής Εκπαίδευσης καθώς και Δεξιοτήτων των Εκπαιδευόμενων και Επαγγελματιών του χώρου**
- A.4. Προώθηση της Ανάπτυξης Δικτύων Διεθνικών Συνεργασιών με Οργανισμούς Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Θεσμικό Πλαίσιο Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Αλληλεπίδραση και Προοπτικές

Ομάδα Εργασίας Α1

Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Α1:

Δρ. Γεράσιμος Ζαχαράτος
Πανεπιστήμιο Πατρών

Rapporteurs Ομάδας Εργασίας Α1:

Δρ. Ανδρέας Παπαθεοδώρου
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Δρ. Δημήτρης Κούτουλας
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Η αποστολή της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι να αναπτύξει ανθρώπινους πόρους, να παράξει, να επεκτείνει και να μεταδώσει γνώση σχετική με τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας, ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας των τουριστικών προϊόντων, υπηρεσιών, προορισμών και επιχειρήσεων. Ειδικότερα, θα πρέπει να παρέχεται ποιοτική εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες, ώστε να δημιουργηθεί ένα μελλοντικό σώμα επιστημόνων και επαγγελματιών με ευρεία επιστημονική γνώση και αναπτυγμένες δεξιότητες εφαρμογής της σε πρακτικά προβλήματα. Στη βάση αυτή, η τουριστική εκπαίδευση πρέπει να ενισχύει και να υποστηρίζει το επιστημονικό και επαγγελματικό δυναμικό σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, στις επιστήμες που εξετάζουν το τουριστικό φαινόμενο και τη διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων.

Η ραγδαία ανάπτυξη του Τουρισμού – ιδιαίτερα μετά το 1980 – σε ένα διαρκώς και μεγαλύτερο αριθμό χωρών, τόσο του αναπτυγμένου όσο και του αναπτυσσόμενου κόσμου – αύξησε τη ζήτηση για εργαζόμενους και στελέχη στον Τουρισμό σε πολλές και διαφορετικές ειδικότητες, οι οποίες σχετίζονται: (α) με την επιχειρηματική λειτουργία του Τουριστικού Τομέα (Ξενοδοχεία, Πρακτορεία, Επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής, Επιχειρήσεις Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού, Επιχειρήσεις δραστηριοτήτων Αναψυχής και Ελεύθερου Χρόνου), (β) με τη διαχείριση και πολιτική της Τουριστικής Ανάπτυξης (Κεντρικοί και Περιφερειακοί φορείς Τουριστικής Πολιτικής, Αναπτυξιακοί και Ερευνητικοί φορείς και εταιρείες, Εταιρείες Προβολής και Προώθησης του Τουρισμού, Οργανώσεις και Φορείς Σχεδιασμού και Διαχείρισης του Τουρισμού).

Η παρούσα μελέτη αναλύει το θεσμικό πλαίσιο τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα και σε επιλεγμένες χώρες του εξωτερικού. Για το λόγο αυτό, ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση ως προς τη διάρθρωση και τα περιεχόμενα. Πιο συγκεκριμένα, στην πρώτη ενότητα της μελέτης επιχειρείται κατάταξη των συστατικών ομάδων της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με βάση το κριτήριο της βαθμίδας και στη συνέχεια ως προς τον τομέα λειτουργίας και τις προσφερόμενες ειδικότητες. Η κατηγοριοποίηση αυτή εξυπηρετεί τόσο οριζόντιες (λειτουργικές) όσο και κάθετες (ιεραρχικές) ανάγκες και επιτρέπει την καλύτερη αποτύπωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου.

Η αποτύπωση αυτή αναπτύσσεται στη δεύτερη ενότητα, όπου περιγράφεται λεπτομερώς το υπάρχον εκπαιδευτικό και καταρτισιακό σύστημα στην Ελλάδα και σε ορισμένα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Τσεχία. Στόχος της δεύτερης ενότητας είναι να παράσχει όλη την απαραίτητη πληροφόρηση για την τρίτη ενότητα, όπου αξιολογείται το θεσμικό πλαίσιο βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Βασικό κριτήριο αξιολόγησης ενός θεσμικού πλαισίου στο χώρο της εκπαίδευσης, και ειδικότερα της τουριστικής, είναι αναμφισβήτητα η επαγγελματική επιτυχία ή αποτυχία των εμπλεκομένων σε αυτό και ιδιαίτερα των αποφοίτων. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη της τόσο τους εξωγενώς όσο και τους ενδογενώς προσδιοριζόμενους παράγοντες επιρροής, γίνεται σε συγκριτική βάση και χρησιμοποιεί δεδομένα και από έρευνες της αγοράς εργασίας.

Στη συνέχεια, η τέταρτη και η πέμπτη ενότητα κινούνται περισσότερο σε πλαίσιο πολιτικής. Η τέταρτη αναφέρεται στη στοχοθέτηση και τις προοπτικές του συστήματος τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στη βραχυχρόνια και μεσοπρόθεσμη περίοδο. Με αυτό τον τρόπο, αναδεικνύονται προβληματικά σημεία και γίνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπισή τους στην πέμπτη και τελευταία ενότητα της μελέτης. Μεταξύ άλλων, έμφαση δίνεται στην ανάγκη δημιουργίας προπτυχιακών τουριστικών σπουδών στα ελληνικά ΑΕΙ.

Η εκπαιδευτική πολιτική οφείλει να είναι συνδεμένη με το συνολικό τουριστικό σχεδιασμό. Ιδίως πρέπει να υποστηρίξει μια πολιτική ολοκληρωμένης ποιότητας που οφείλει να υλοποιηθεί, δεδομένης της συνεχούς διολίσθησης του ελληνικού τουρισμού σε έναν ανταγωνισμό τιμών με χώρες χαμηλότερου κόστους. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο με τη δημιουργία ικανού αριθμού καλά καταρτισμένων στελεχών. Αποφάσεις όπως η υποχρεωτική απασχόληση ελάχιστου αριθμού πτυχιούχων στις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις απαιτούν ανάλογη τεκμηρίωση ως προς τα προσδοκώμενα οφέλη και θα πρέπει να ληφθούν κατόπιν διαβουλεύσεων μεταξύ της Πολιτείας και των κοινωνικών εταιρών.

Γ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ανάπτυξη παντού Ανάπτυξη για όλους.

Το Έργο αυτό συγχρηματοδοτείται με ποσοστό 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

ISBN: 978-960-6600-28-9